

FOLGLALAT: Magyarország 's Erdély. (kinevezések; Budapesti napló; Deáknak Veszprémmegye RRdei által megtiszteltetése; Zalamegyei ünnepély; változások a' es. k. hadseregénél; Csallóközi gyilkosság; pesti egyesületi gyújtás; érdeleyi hírek.) Franciaország. (A' kormány háborúra készül; Thiers komoly nyilatkozványa; folytonos hadi készülétek 's a' t.) Németország (H e n s Adám mesterember és követ; Hannovera, Berlin, Arndt prof. tanítói székét Bonnban elfoglalta.) Törökország. Svédország (Az alkotmányi választmány el nem fogadja a' király rendk. országgyűlést illető választát 's a' t.) Oroszország (Katonaiállást tárgyzó czári parancs; Cserkeszek győzedelme orosz hírlapok szerint is valósul.) Pénzkelet. —

Magyarország és Erdély.

Ó es. 's ap. kir. fels. Lónyay János helytartósági tanácsost, Czillich Károly magyar kir. udv. titoknokot és Szögyényi László nádori ítélőmestert valóságos, Zichy János gróf m. kir. udv. kamrai tanácsost pedig, tiszteletbeli számfelüti udvari tanácsosokká és a' fm. m. kir. udv. kancelláriához előadókká méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Ó es. 's ap. kir. fels. a' verseczi kir. sóhivatal ellenőrt Némethy Pétert, nyugalmazni méltóztatott.

Ó es. 's ap. kir. fősége Popovich János nyugalmazása következtében magyar kir. udv. kamrai számvevőhivatali tanácsossá Antalffy Istv. számvevőtisztet nevezni méltóztatott.

B o l e m a n I s t v á n eddig selmeczi professort f. h. Ékén Schewerlay helyébe hittudománytanítónak választák meg a' pozsonyi evan. iskolában.

Budapesti napló: Kőlcsey munkáinak II. köteté e' napokban hagyá el a' sajtót, tartalma: elbeszélések és vegyes beszédek. — A' holnapután beállandó előadásra már számos vidéki érkezett, 's minden körülmény oda látszik mutatni, hogy e' sokadalom igen népes leend; mi csakugyan kívánatos, mert a' múlt vásár épen nem felelt meg a' várakozásnak, 's ezenkül annyi multság készül fővárosunkban, hogy csak nagy számu vidékiek fognak azoknak illón megfelelni. Nevezeteseb látnivalók: két kar nélkül született lyány, kik legnagyobb illedék-megtartás mellett mindenféle munkát teljesítenek lábaikkal; szalmamozzák és üvegfonás, mely utóbbi honunkban még alig volt látható; lovagművészek, kik minden e' nemben eddig látottat túlhaladnak mutatványikkal; olasz dalszínész társaság a' német színházban; 's ezenkül még Bertolletti is váratik európai híri boháival, melyek igen érdekes némajátékokban tüntetik ki magokat, 's a' t. 's a' t. István első királyunk évünnepe is e' vásár folytanban fog tartatni, és a' nagyszerű egyházi pompa 's buzgó ájtatosság lelki táplálékul szolgálанд hazánkfiainak. — Fővárosi közrendészetünk, mint hírlik, ismét új tökélyesbülést nyerend; miután ugyanis a' kintornások száma annyira megsaporodot Budapestén, hogy alig van a' két v á r o s b a n ház, mellyben egy egész óráig folytonosan illy fülháló, és fejkábitó zene nélkül csöndesen dolgozni lehetne, határozatni fog, hogy e' sétáló zenészek csak ott hallathassák magokat, hová e' miatt különösen meghivatnak. Ez annál czélszerűbb rendelet lesz, mivel a' kintornások nagyobb része nyurga suhanczokbul áll, kik dologra termett, izmos karjaikat illy didbábságra fordítják, és megszokván a' henyé csavargóéletet, több veszélyes tagjaivá lehetnek a' társaságnak. A' másik javítás a' bérkocsisok szerfölötti zsarolásának véget vetend; szándék ugyanis rendelni, hogy minden bérkocsiban ráma alatt magyar 's német nyelven föl legyen függesztve a' hatóságilag meghatározott fuvarbér, mellynél magosb díjt egy bérkocsis sem fog többé követelhetni, míg eddig, a' szabott díj nem tudása miatt, sokszor háromszorta nagyobb mennyiséget kényszerül fizetni a' kocsizó, ha magát a' legdurvább gorombaságnak nem akarta kitenni. A' városi hatóság e' két javító rendelete bizonyosan legnagyobb méltányra találанд. — Az új váltótörvény szerint készült váltóleveleket már kaphatni Vietoris Antal könyv-mó intézetében, gránátosutczái 605 számú házban; egyéb legdisztesb könyvnyomási készítményekre nézve is különösen ajánlhatni e' fiatal hazánkfiát, ki folyvást legnagyobb tökélyre törekszik emelni művészetét, és színezett 's aranyzott könyvomatokat is készít. — Nemzeti színpadunkon (a' „magyar“ szót bizvást kihagyhatná a' rendezőség, mert Magyarországon csak a' magyar színház lehet egyszersmind „nemzeti“.) f. hó 7ikén „Veszdelmes nagy néne“ adaték; Sikan először bérzümettel Erkel dalszínész jutalmára: „Bátor Mária“, dalmú 2 felv., a' könyv Egressy Benjamin-tól, zenéje Erkel karmestertől; Felber Mari a' czimszerepben dicséretesen működött; 9ikén „Kobold“; 10ikén „Teréz“; 11ikén „Rózika“; 12ikén „Orvos és gyógyszeres“; 13ikén „Mádi szüret“ táncz. 1 felv., és „Voltaire szünnapjai.“ Egressy Gábor Pestén van, de csak az országos színházi választmány által kinevezendő új igazgatóság alatt fog színpadunkon föllépni! Kívánatos, hogy ez minél hamarabb megtörténjék! —

Veszprémmegye f. h. 3kán tartott közgyűlésén Zsoldos Ignác főjegyző ur indítványára közakarattal haláirat szavaztatott Deák Ferencznek a' közelebbi országgyűlésen a' hazának tett szolgálataért; 's ugyanazon indítványra Deáknak, Kocsi Horváth Sámuel első alispán ur indítványára pedig Palóczynek is, ezen megye táblabírájává nevezetése végett a' főispán ur megkéretett. A' haláirat így hangzik: Jóllehet hűtlenek volnánk saját érzésünkhöz, ha elhallgatnók, hogy a' legközelebb tartott országgyűlésen alkotott törvényekben minden ohajtásink nem teljesítettetvén, nagyok és nevezetesek azon tárgyak, melyek — a' legközelebbi országgyűlésnek még annyi dicső feladásul maradtak fen; jóllehet tudjuk, hogy országok — mint egyesek — életében megállapodás nincs, 's nem is lehet, és így e' hazának is, a' helyett, hogy

az örömszendergés mórától elkábitva, az úgy is sokáig szunyadtot tespedés álmába visszaesnék, ha valaha épen most kell ébren munkálkodni, most midőn az okos előrehaladás szent elve, nemcsak a' kormány által is megismerve, de törvény által kijelentve levén, ha a' haza' boldogságát ohajtjuk, még tovább is haladni, 's igaz hogy lépésenként 's meggondolva, de folyvást előrehaladni okvetetlenül szükséges; mindazáltal el nem titkolhatjuk, hogy ezen országgyűlésnek illy móddal lett lefolyása, illy sikerrel koronáztatása, a' multra nézve megnyugtató örömmérettel a' jövődöre nézve legszebb reményekkel tölti be hazafias sziveinket. Jól tudja a' nemzet, de tudjuk mi is, hogy a' legközelebb egybeült törvényhozó test, tanácskozásának imez áldásteljes eredményit, fels. urunk és királyunk igazság szeretetén 's a' fens. Nádor hathatós közbenjárásán kívül a' kormány törvényhűség tagjainak köszönhetni. Tudva'van igenis 'ez, 's azok emlékét, kik ennek eszközlőji megnevezés nélkül is örök hálaja fogja követni a' csak hű fiait szerető hazának. De tudjuk viszont azt is 's megelégteliséssel értettük annak más helyett is lett megismertetését, hogy a' közdolgozók illy irtékves végeztetése, a' nemzet' képviselői férfias állhatatosságának, törvényhez 's igazsághoz tántorithatlan ragaszkodásának, okos mérséklettségének, a' kor kívánati józan megértésének, bölcs előterjesztésének és szilárd akarásának lett szint olly természetes, mint boldogító következménye. Boldogok ama dicsők, kik a' hon boldogságának ime felséges alkotmánya előtt, nem a' felemelkedés akadályozásának leverő öntudatával, de annak felépítéséhez tehetségök szerint lett járulásnak édes érzetével 's így a' legnemesebb büszkeséggel, állhatnak meg! — 'S mi természeteseb, mint hogy midőn ama n e m e s e k n e k során, hálás tekintettel általnézünk, nemcsak azt mondjuk, hogy közöttük, de azok elején épen Nagyságtok Kegyelmetek méltó követét, a' magyar értelmiség képviselőjét, Deák Ferenczet találván: annak tiszteletére sziveinkben is, nem hűszavak elhangzó zengzetéből, de a' hazafias érzelmek tisztaságából, örök hálaoszlop emelkedjék? Igaz, hogy Nagyságtok Kegyelmeteké ama dicsőség, hogy őt keblökbelinek nevezhetvén, ismétli követjökké egybehangzó érzettel elválaszták nemcsak, de folyvást czélszerű utasításokkal pártolván hazafias lépéseit az emelkedő jószágok, szárnyát nem szegéék, sőt szabad röptét hazafias buzgósággal, erősíték, segítették, — miért minden jókjáhalja követé, 's kövesse is Nagyságtok Kegyelmetek' hazafuságát, 's hogy ezen szerencsét mi Nagyságtok Kegyelmetektől nem irigyeljük, oka, hogy őszintén megvalljuk egyedül az, mert őt Nagyságtok Kegyelmetek megválasztása már a' hazának ajándékozván, mint az egész haza polgárát mi is magunkénak tisztelhetjük. De igaz, mint Nagyságtok Kegyelmetek is velünk együtt bizonyosan megismerik: hogy ha a' jó követ küldetésének dicsősége a' küldöke, melly követ a' kitűzött pályán jól- vagy éppen illy példátlan jól, vagy épen illy példátlan köztisztellett, illy dicsőséggel jár el, méltó arra hogy feje a' jutalmak legszebbikével, a' honfittársak hálás megismerése egyszerü, de annál tündöklőbb jeleivel, a' polg. cserkoszorúval diszítettség. — A' valódi hazafias érdemtől meg nem tagadhatván tehát a' méltó tiszteletet, midőn érdemteljes követjöknek Deák Ferencz úrnak közhasznú követi pályafutását mi is hazafias öröm érzettel kísértük, 's ezen szerzett érdemeit hálás emlékezetünkbe maradandón bevétük, valamint annál közelebb kívánván ama nagy férfit magunkhoz kapcsolni, főispánunk ő nagyméltóságát ugyan máj napról megkértük, hogy őt táblabíráink tisztessorába kinevezni méltóztatassék, meg fog úgy hisszük Nagyságtok Kegyelmetek hasonló hazafisága és szomszédi barátsága bocsátni, ha érdemes küldötké iránti hálás érzésünk tolmácsolására, az érdemet méltányló lelkes küldöknél jobbat nem is találhatván, ugyan Nagyságtok Kegyelmeteket a' legtisztább hazafisággal arra kérjük, hogy többször nevezett első követjöknek, ezen érzelmünket és hazafias hálánkat tudára adni méltóztatassanak. Előre is biztosítván Nagyságtok Kegyelmeteket, hogy valamint irántok viseltető szomszédi barátságunk soha csorbát nem szenvedett: ez által az egész hazával együtt — mi is hálára kötelezetteknek tartjuk magunkat. — 'S valamint nemzetiségünk egyik akadályának mi is — minden igaz magyarokkal — a' holt diák nyelvet tartjuk: úgy — Nagyságtok Kegyelmeteknek — vagy is inkább a' hazának, — hála az égnek — élő Deákja, a' nemzetnek nyelvén 's bizonyosan a' miénken is hazafias tisztelettel és örök hálával fog említtetni. Felolvastatott a' közgyűlésen aug. 4kén 1840. — Veszprémben.

Z a l a m e g y é b ü l egyik levelezőnk így írja le a' követjelentési ünnepélyt: „Nemelylek Anna ünnepén a' szokott táncmulatságba siettetének, én Zala-Egerszeg barátságos keblébe a' megyei követ-számolási ünnepre igyekezém. Keresztaljához hasonló zarándokvonal közt érek ide be, 's a' t. 's a' t. Egy köztisztelőben álló emberi lény gyűjté össze a' nagy csoportot, — az, ki 36 éves korában nemcsak a' pusztá hir, hanem a' valóság legmagasb fokán igen igen méltán áll, ki hazánk határain kívül is ismertetik, tiszteltetik. Én őt az ünnep előestéjén látam, másnap üdvözölvén kezét illetém, 's hogy hallhassam, már 8 óra előtt azon 12 ól hosszu, 6 ól széles 's ablak és karzatokkal ellátott festett deszkaszímben, mellyet a' nemes Rendek megyei házok udvarán jelképes homlokzattal igen czélszerű gondolatlalt

3000 ftan állítanak fel, magamnak helyet foglalék. Tíz óra előtt e szín telve lön, köztük hazánk több nagyjai, karzatán számos asszony-ság és kisasszony jelenvén meg. Tíz óra felé dörgő éljen! jelenté, hogy a vágyteli tekintettel várt főispán, és követ urak megérkeztek. A nm. elnök megnyitá a gyűlést, s: „Ttes Rendek! Az országgyűlés megszűnt“ e szavakkal szólamlék meg egy a jobb oldalon felállott ns tekintetű s csendes indulatu férfi, s e férfi Deák Ferencz. ki szakadatlan ötödfél óraig folytató a legközelebb országgyűlés eredményeit oly remekül előterjesztő beszédét, mellyel az említettem időt egy két perczé varázslá. Kiszemelni e remekbeszédből alig tudék valamit, s mutatványul felhozni némelly jegyzetimet talán kár is volna. Őt hallani, vagy beszédét egészen kell olvasni, mert az önkivülötte ragadtatott halló vagy olvasó így fogja öbenne bámulhatni: a tárgyakra mélyen ható elmét, a legbonyolultabb dolgokat könnyen felfogó értelmet, ritka emlékező-tehetséget, bölcseséggel s okossággal társult ítélő-erőt, az eszmék gazdagságát, fogalmazást s fogalmak összeillesztését, az egyszerű, tiszta, mély és változatos, szintegy mint szabatos nyelvet, a villanyos kifejezéseket, mellyek egyik gondolatot a másikkal cseréltetik fel az agyban, s mellyek közül ez biztat. az búsít, ez gyötör, az vigasztal. Ah, látam szónoklatára mint emelkedék sohaj az ébredező hon boldogságát kívánó lelkekből; szemlélem, mint zokogának a tisztos apák és a nem zajgó s nem hin entusiasták közé tartozó fiatalok, s nekem is több ízben megeredének könnyeim. Illyen Deák. Ő szereti hazáját s ez dicsőség, ő szolgál nemzetének, s ez kötelesség, ő bir arra indulatot, erre tettet. Hü fija a nemzetnek s fejdelemnek, az a kötelességnek és becsületnek. Mennyi összeütközés!! s még sem ingadázó csolnak evez; vitorláit a józan s tudományos értelem székén a születés-, nevelés- s igyekezetből egy szövé össze, hogy az elsőnek kevés aranyszálai csak szerény diszül láthatók. Ő emberiségért dobogó szívvél a polgári élet igazait belátó ésszel, hivataltól nem kölcsönöz érdemet, hanem érdemekkel díszíti a hivatalt. Illyen Deák, kinék e gyűlésben küldői hála-jokat lefizeték, nagy nevét Deák című alapítvánnyal örökíték, több ns megye is levele által hálás becsüléssel kitüntete, s még is én szegény a hibák azon legnagyobbikát találám, hogy — halandó s hogy reá is valaha „néhai, b. e.“ szavak fognak illesztetni. De mind e mellett is alig lehet valaki, ki velem azt nem ohajtaná: hogy a kegyes ég, melly áldásul adá őt Zalának, áldásul hazánk-nak, a — — nemzet kifejlődésében tette leges résznekül, éltesse őt sokáig!! s ha neki (mint hallám) első csapása anyatlanság volt, közanyánk későn bánkodják az ő eltűnével történendő fiatlanságán.

Z. E g e r s z e g, jul. 27. (Szombathelyi levelezőtől.) Nem tudom, érzetemnek ezen elfogult, lelkenek ezen elbajolt állapotjában, melly néhány óra óta a nagy szónokkirály varázsolta, leszek e képes csak a gyöngyömb árnyékában is leírni, a mi egész valomat oly elragadtatással tölté el, s a mit teljes kiterjedésében az egész hazával közölni annyira ohajtanék. Reggel, midőn ezen kis városkába érkeztem, meglepett volna azon tolongó néptömeg, a népzajának azon tompa moraja, melly zajló hullámokint egymást verve, utczáról utczára terjedett, ha nem tudnám, hogy az alkotmányos élet egyik legszebb ünnepében a hiv követnek, a koszoruzott Deáknak, egyszerű polgári megtisztelésében tolong mindenki részvételben. Ugyanis a tágas utczákat, mellyek szamtalan szekérrel tömve, mintegy ostromállapotnak mutatkoznak, nemcsak Zalamegye minden rendű lakosi, fényes öltözetű urak, föllmívelő nemesek, polgárok, pörök, izraeliták csoportozatai áraszták el, de érdekesen nevelték a néptömeget azon számos idegenek, kik csaknem minden dunántuli megyéből, de különösen a hon érdekében oly hévvel buzgó Vasbul sereglettek az örömnép helyére, hogy megyei szomszédjaiknak — igen az egész hazának — örömeiben személyesen részvételjenek, hogy egy nagy honfitársuk megtiszteléséhez részvételről is bármi parányit adózhassanak. Illy nagy sokaságot, mellynek megjelenése előre biztosan reménylhető vala, a megyei szük terem be nem fogadhatván, ezen gyűlési tanácskozások számára a megyeház udvarán, hálá a rendek ezen gondoskodásáért, egy karzatokkal ellátott nagy deszka-terem építették. Midőn tisztelkedéseinket az illetők-nél elvégeztük, a gyűlés megnyitása előtt jó fél órával a nagy termet már annyira tömve találtuk, hogy a sokaságon keresztül tolongva, a szónokhoz jutni alig lehet. Végre a jövetelét hirdető „éljen“ harsogásába örömittasan vegyítettük mi is üdvözlésünket, s azt, kiért mindnyájunk kebele oly hódoló hévvel dobogott, kit minden tiszta érzésű honfi lelke bensejéből tisztel, körünkben láttuk a legszebb polgári megtiszteltetésről, követség-megbiztatásáról, küldöinek számot adandót. Mit írjak azon majd öt órai időszakról, mellyet a nagy követ lélekkrázó előadásával érzésünket tündérvilágba bájolva, pillanattá varázsolta? komoly belátását, széles ismérteit, a hon javáért lángoló érzését emlitem é, — mellyek előadásának minden pontját lelkesíték, s mellyek a két országgyűlés alatt minden honfitárisra tiszteletre hódítanak? azon logikai összefüggést tiszteljem é, melly egy illy hosszú, és folytonosan legtisztább nyelven előadott beszédnek minden részeit oly természetes következtetésekkel csatolta egymáshoz? azon fenséges észtehetséget bámuljam é, mellyel a hosszas országgyűlés történetét, a törvényeknek alkotási viszonyosságait, olly hiven és élénken emlékünke idézte, figyeltetve folytonosan, minő hatását reménylhetjük az alkotott törvények mindenikének, mit hagyott mindenikére nézve még a most mult országgyűlés a jövőnek teljesítandót, intve bennünket, de ugyszinté, ha ohajtott hatásukat, mellyet tán csak a jövő nemzedék fog teljes áldásában érezni — tüstint nem tapasztalunk, lelkenket a csüggedéstől megóva, ohajtasunk sike-

rét a kitörni tudás ösvényén reménylünk. Az eszméknek és előadásnak azon varázshatalmát imádjám é, mellyel mint harmat a féselő virágnak kelyhébe, az ébredező lélek legtitkos rejtekébe hatva, azt fellengző repülésével ragadta, mellyel érzeteinknek zsarnokilag irányt szabva, szemünkbe majd keserű fájdalomnak, majd tüstint élesztő nemzeti örömnök könyezését varázslá, kebleinket majd csüggesztő félelemtől feszítve, majd lelkesítő remény által élesztve, ugyanazon óranegyedben kesergnünk, örülnünk, félnünk és reménylenünk parancsolt, majd a hon ügyéért kitűrésre, cselekvés és egyetértésre hevitő szözata hevülő lelkeinket — mint egy sajkát a földagadó folyam árja — bájos folyamába ragadva, a kitörni tudás, cselekvés és egyetértés szent esküjét mindnyájunktól a leglelkesebb és szünni alig tudó tapsnak zajos kitörésében fogadta. Vajha az elragadtatás ezen pillanatának hatása éltünk minden napjait kísérré! — Vagy egyes szépségeit emeljem ki beszédjének? azt nem lehet, mert beszédjének egyes szépségei nem voltak, mert annak, a mit őt óra folyta alatt előadott, minden pontja egyformán remek és egyszerű volt. Midőn ő megszűnt szólni, midőn az elragadtatás kitörése a majd óra-negyedig tartó „éljen“ után lecsillapult, mély csend lepedel a nagy terem sokaságát, mintha keresné a sok aggódó szem, ki lesz a búbajos szónok után szavát fölemelni elég merész? de ha elbajolt minket a lélekkrázó beszéd, bizonyosan mélyen tisztelnünk kellett Zalamegye Rendeinek azon méltányoló hódolatát, mellyel nagy követjök érdemeit koszoruzták. De nem azon magaslató hálát és tiszteletet lehellő kifejezéseket értem, mellyekkel az érdemnek minden szóló tömjénezett, hiszen Deák érdemeit kifejezni minden szó csekély, de értem Zala Rendeinek azon nemes bőkezűséget, mellyel fogva egy nemtelen, s egy nemes ifju nevelésére külön külön nyerendő 200 pengőftnyi évdíjt alapítottak, mellyet Deák-alapítvánnyal nevezvén, a ki-nevezési jogot olly formán adák át Deáknak, hogy arról halála esetére is szabadon rendelkezék, mert „ez, mikép egy jeles szóló kifejezés, érdemeinek leg-szentebb szerzeménye, szerzeményéről pedig törv. szerint is mindenki szabadon rendelkezik.“ Melly megtisztelést a határtalan szerénységű férfi a Rendeknek ostromló kérése után végre csakugyan elfogadott. Örvedenünk kell, hogy a való érdem olly általános elismerést talál, de örvedenünk kell kétszeresen, midőn ezen elismerés olly tetekben nyilvánosul, mellyeknek üdvös következményei a legkésőbb maradókat is áldás nyomain emlékeztetik a rég elhamvadott szellemi nagyságra. (H-k)

G y ö r, auguszt. 4. Mult hó 31kén e város részéről a választott polgárság és több más jeles férfi jelenlétében elegendő ülés tartatván, melly alkalommal Czech János kir. helytartósági tudományos biztosság, és középponti könyvvizsgálói testület ülnöke, eddig a városnál teljes megalégedéssel viselt főbírói hivatalát és ezzel járó diszjelét a buzogányt, város pecsétjét, és a letéti pénztár kulcsait, mellyeket mint-meg annyi drága ereklyét eddig hiven őrizte, ékes beszéddel leköszönt, mellyre Stefanics a tanács, Eker János szónok pedig a választottköz-ség részéről ékes szónoklattal feleltek.

(Változások a cs. kir. hadsereg-nél.) Kinszky Antal gr., altábornagy és katonai parancsnok a partvidéken, parancsnokló tábornokká lön Morvaországban és Sziléziában, egyszersmind díjmenten titkos tanácsosi címet nyerve; Narboni János Mária, altábornagy, Toscana nlg 4 sz. vasaszer. másodtulajdonosává; Serbelloni Ferdinand hg, altábornagy, Würtemberg király 6 sz. huszárezr. másodtulajdonosává; Villata Ferencz, altábornagy, Ferencz fhg 2 sz. vasaszer. másodtulajdonosává; Schön Mihály, altábornagy, Langenau b. 49 sz. gyalogezr. tulajdonosává. Előléptettek: alezredesből ezredessé: Paresi József, a tengerészeti mérnöktestnél, hajóépítés-igazgató, hivatala megtartásával; őrnagyokból alezredesekké: Gerold József, Bakonyi b. 33 gy. ezr., gránátosz. parancsnok; Grieninger János, Rainer fhg 14 sz. gy. ezr.; Kneisler Antal, Reisinger 18 sz. gy. ezr.; mind az ezredben; Rasztich Dániel, a szlini 4 sz. gy. határorézer., főhadikormányászeki segéd, a bánágy-varasd-károlyvárosi egyesült határokon, a liccáni 1 sz. gy. határorézer., ideigl. eddigi hivatala megtartásával; kapitányokból őrnagyokká: Kavanagh-Ballyane Jakab b., Gollner b. 48 sz. gy. ezr., a főhaditanácsnál, Károly Ferdinand fhg 51 sz. gy. ezr., és főhadikormányászeki segéd; Chavanne Ferencz, Gollner b. 48 sz. gy. ezr., a bánágyi főhadikormányászeki segéd mellett, Rukavina 61 sz. gy. ezr., és bánágyi főhadikormányászeki segéd; Vetter Valfried gr., Haugwitz gr. 38 sz. gy. ezr.; Hora József, Lucca hg 24 sz. gy. ezr.; Paulucci József marq., Rainer fhg 11 sz. gy. ezr.; Csernák József, Reisinger 18 sz. gy. ezr.; Schiller József, Luxem 27 sz. gy. ezr.; mind az ezredben; Bronn József, az alsó-ausztriai őrpattantyus kerületből, álgyn-öntési igazgató; és Schön Antal, a főszállásmesteri kartól, ugyanott. Pergen Lajos gr., Haugwitz gr., 38 sz. gy. ezr. őrnagy, parancsnokává lön Sassai gránátos zászlóalj parancsnokává. More Antal, őrnagy s Lissa és Lessina szigetek parancsnoka, helyparancsnokká Cremonában; Bükh István b., nyugalmazott címzetes őrnagy, e két sziget parancsnokává; nyugalmazottak, ezredesekből: Feuerstein Antal gr., Reusz hg 7 sz. huszárezr.; alezredesekből: Negroni János, Rainer fhg 11 sz. gy. ezr., ezredesi ranggal; Dreszler János, Reisinger 18 sz. gy. ezr.; és Eckhardt Károly b., Hohenzollern hg 7 sz. könnyűlovas-ezr.; őrnagyokból: Canal Aloiz, Kinszky gr. 47 sz. gy. ezr., gránátos zászlóalj parancsnok; Colims Károly b., Lucca hg 24 sz. gy. ezr.; és Waidmann Jakab, cremonai helyőrnagy, mind alezredesi ranggal; Castiglione August gr., Fürstenaerther b. 56 sz. gy. ezr.; kapitányokból: Roeder Boldog, Fürstenaerther b. 56 sz. gy. ezr., és Raslich János, az 1ső bánágyi 10 sz. gy. határorézer., őrnagy ranggal s nyugdíjjal; Kuszmics Keresztély, Gollner b. 48 sz. gy. ezr., és Eberle József, olmiúzi helykapitány, őrnagy ranggal. Höflern Bertold, nyugalmazott alezredes, és a máriabrunni erdészeti intézet helybeli igazgatója, legalázatosb kérelmére e hivataltól fölmenteték, és helyébe Kegeln Ferencz nyugalmazott alezredes lépett. Grimmer Ignác, nyugalmazott vezérőrnagy, őrsébet-terézi alapítvány helyet kapott. Külföldet, és azok elfogadhatására és viselhetésire legf. engedélyt nyertek, altábornagyokból: Hessen-Homburg Gusztáv hg, Anhalt-Cöthen hg-tól, medve Albert Anhalt hgségi házrend nkeresztjét; ezredesekből: Richer Lőrincz, szardíniai király 5 sz. huszárezr., a parmai udvarnál, a máltai rend tiszteleti lovagkeresztjét; alezredesekből: Hohenlohe-Langenburg Gusztáv hg, Richter 14 sz. gy. ezr.,

a' száz-ernesztí házrend nkeresztjét . kapitányokból : Webbe-Weston János esquire, Fridrik Vilmos porosz király 10 sz. huszárezr., és főhadnagyokból : Montenuovo Albert gr., Lichtenstein hg 5 sz. könnyűlovos ezr., a' máltai rend tiszteleti lovagkeresztjét.

Pozsony, aug. 7. Néhány hét óta kering városunkban gyilkossági hír, melly a' környéken történt. Ugyan is J** Ferencz felső-csellei (Csallóközben) születésű paraszt mintegy 28 éves, most Misérdiben (szinte Csallóközben) lakozott zsellér 's gabnakereskedő, kinek eddigi magaviseletéről semmi rosztat nem lehet állítani, csak hogy mostani feleségét még nőtlen korában elcsábította 's csak a' helybeli lelkész és rokonai unszolására vette el, mult hó 12kén, mint vasárnap, Vajka m városba ment 's itt a' helybeli sűtőt, ki egyszersmind keresztes mérőt. Miután a' sűtő nem akart, mondván, hogy pénzt másra adta ki, J** elment egy más, Vitéz nevezetű, szinte gabnakereskedőhez, ezt is felszólítván társnak, mit ez azonnal teljesít 's feleségét vele elküldötte. J** kedden ismét megjelent Vajkán, felszólítván Vitézt, jöne elő is, mert feleségénél nem volt elegendő pénz 's nem szeretnék a' jó alkalmat elszalasztani, azért az asszonyt a' gabna mellett hagyta. A' nyereszkeskedő férfi azonnal összeszedte minden pénzét 's még a' sűtőt is kölcsönzött három napra 100 p. ftot., 's utnak indultak. Csőtörtökön ismét megjelent J** Vajkán 's Vitéz szolgálójának tudtára adá, zárna be mindent 's jöne el vele, mert ura és asszonya nem bírják a' sertéseket, mellyeket vetettek, magok hazahajtani. A' leány azonnal mindent elvégzett 's a' baromfiakat is berekeszté. Három — négy — öt nap is elmúlt, miután Vitéz, ki különben pontos ember szokott lenni, nem hozta meg a' sűtőnek 100 forintját, 's egyszersmind kíváncsi volt megtudni a' vállalat sikerét, hozzá ment, 's bámulva látta, hogy minden baromfi dögölve hever a' földön. Egy különös gondolat futamlott keresztül agyán, 's tüstint Misérdibe ment J**től megkérdezendő a' Vitéz családnak hollétét. J**t hon találta, ki igen hidegvérűleg mondá, hogy nem tudja, mert — állítá — megvásárolván a' gabnát haza mentek; a' sűtő azonban tovább is sürgette, mondván, ha nem tudja hollétüket, adja meghelyettök a' 100 forintot, úgy is társak a' vásárlásban, nekem pedig kell. Miután hasztalan sürgette, elment Sárosfára Pozsony megye első alispánjához, Bittó Benjáminhoz, ennek egészen elbeszélvén a' történetet. Az alispán rosztat gyanítván, megbízó levelet küldött a' járásbeli szolgabíróhoz e' dolog vizsgálására. Ez azonnal Misérdibe ment J**t befogatta, ki eleinte mindent tagadott, azt sem akarván elismerni, hogy Vitézzel lett volna. Későbbi vallatáskor azonban megvallotta, hogy vele és még eggyel voltak, de hogy hova lettek, nem tudja, csak annyit tud, hogy társa, ki őket elvezette, el is vesztette, mert pénzüket megosztotta vele: a' mi valószínű is volt, mert Vitéz pénzének fele csakugyan megtaláltatott nála. Azonban czimboratársának mindig mást és mást vallott 's több ártatlant bele kevert, majd vajkai, majd téjalusi, majd somorjai stb. embereket. Történt azonban, hogy a' tett utáni egy hét múlva u. m. csőtörtökön, kaszások egy árok mellett a' misérdi kertek alatt dolgozván, dögszagot éreztek 's oda menvén egy holttestet találtak, mellynek azonban husát már a' kutyák nagyobb részint lerágták. E' felől értesítettvén a' szolgabíró, segéd-esküttet és a' megyei orvost, Sipőcz urat magához vevén, a' helyszínére sietett; meglátván J** az árok körül áldogáló embereket, kérte a' szolgabíró: ne menne oda, mert a' halott ott fekszik. Azonban a' szolgabíró végre tökéletesen el akarván járni a' dologban oda hajtattott 's a' bűnöst leszállítván a' kocsiul megparancsolá neki, hogy a' holtat azonnal ássa ki és mossa meg, mit némi ellenzés után teljesített. Fenyegettetvén aztán keményebben, ha a' másik kettőt is meg nem mutatná, azokhoz is elvezette a' bíróságot. Mind a' kettő a' misérdi erdőben volt, a' férj jobban eltemetve, az asszony csak ágokkal berakva, de az utóbbinak csak feje 's némely tagjai találtak, a' rókától már fel lévén emésztve, a' férj azonban még épségben. Ezután a' holtak orvosi boncz alá bocsáttatván, kiviláglott, hogy mindnyájan nyaktöbe ütettek, hihetőleg furkós bottal vagy fejszével; azonban a' befogott bűnös magát csak annyiból vallja bűnösnek, hogy az egészről tudott, de a' tettet ki nem akarja vallani. Valószínű, hogy társa volt, mi a' megosztott pénzből tünik ki, de gyanu senkire sincs. Reménylhetni azonban, hogy a' lélekisméret ha egy ideig elfojtatik is, tökéletesen ki nem pusztul az emberi kebelből, bármilly elvetemült legyen is a' gonosztevő, 's így van remény, hogy a' czimboratars sem kerülendi ki érdemlett halál-büntetését. — Megjegyzendő ez alkalommal a' természetnek egy különös játéka, melly a' gondviselés bölcs örködésére figyelmeztet. Ugyan is két nőszemély és egy férfi öletett meg J** által, 's J** felesége a' büntett egyik éjjelén, kedden, két lány- 's egy fiugyermeket szült, mellyek meg is kereszteltettek 's az egyik lányka még most is fris és egészséges. H—k.

(Pesti egyesületi gyapjutár.) Érkezett gyapju maig 410,717 font, elkelt 202,002, és maradt 208,715 font. Pest, aug. 10ikén 1840. Liedemann J. S. Fridrik.

O Torda, Jul. utolsó hetében, sűrű esőzések áztatták vidékinket, éjente néha folyton, naponta derűvel vegyülten: 31kén reggel, az Aranyos úrkából kiesapott, a' Batrina és Bihar nevezetű hegyek körül történt fellegszakadás következtében, és a' dús Keresztesmezőt árjával elborította, mellyből csupán a' magasb növények látszanak ki. A' folyóparti falukban hajózni lehetett; szénaboglyák, buzakalángyák, kaszarendek, lobogtak a' víz felületén; igavonó és apró marhák fuldoklottak örvényeiben. Offenbánya mellől, búkk és fenyő máglyákat sodrott el a' folyam olly sokat, hogy ezek hasábjai százanként usztak a' habok között, mellyek fogdosása emberéletbe is került. Száraz és vízi épületek is igen sokat szenvedtek: malmok, gátak és házak összeomlottak, vagy használatlanokká tettek: hordók, bölesök 's házi-butorok, hambárok, kertek, gyepük, nehéz alaperendák 's a' t. jelentek meg a' vizeken. Aug. 1jén, alá kezdett ázni a' víz a' tordai íveshid egyik bástyájának is, de a' polgárság erőteljes buzgalma, néhány óra alatt, megmenté ezt

a' véstől, úgy hogy bátran utazhatik keresztül a' hídon mindenki. — Nagy Csányban, egy mezei munkást, e' viharos időkben lesújtott volt az ég tüze, melly fejeéről haját leperzselté, hátát pedig a' keresztiesontig elégette, majd élettelenül hevert illy állapotban földön a' szerencsétlen hanyattmintegy másfél óraig, mialatt sebes zápor verte, mellynek következménye az lett, hogy halottaiból feltámadt 's ma is él. Vajjon nem a' zápor csapása 's a' nedves föld szívása volt e' itt a' gyógyszer. Volt jégeső is itt, ott, jelesen: Szilváson, Sütmege, Csűrüllén, Szelicsén, Kookban, és Torda határa némely részein, de ennek kártéte nem leend érezhető, midőn a' más helyeken megmaradt gabona-mezők elég gazdagok. —

Franciaország.

(A' kormány háborúra készül. Thiers komoly nyilatkozványa.) Paris, aug. 1sején: „Jul. 29iki kir. rendelet szükséges költségre hatalmazá meg a' ministerséget 10 ezer matröz, 5 sorhajó, 13 fregat, és 9 gőzös kiállítására, és az 1836, 's 1839iki ujonczokat fegyverre szolítja, kiknek száma mintegy 160ezerre megy. — Walewszky gr. Alexandriába utazott, mint mondják, titkos küldetésben az egyiptusi basához. — E' hadimozgalmak közt nagy szüksége van a' ministerségnek a' szabadalmi pártra, 's ennél fogva hírlík, hogy a' szeptemberi törvényeket eltörlendi, és a' választásjavításra nézve némi engedményeket nyujtand a' nemzetnek. A' tengerészeti osztály legnagyobb munkásságot fejt ki, és olly állapotba siet helyezni a' francia hajóhadat, hogy szükség esetén szerencsés sikerrel mérközhessen meg ellensége hatalmával. Még a' jour. des Débats is határozott hadi hangon szól, és nyíltan kimondja, miszerint Franciaország teljességgel nem engedhet e' pontban, mert különben másodrangu hatalommá fogna lealjasulni Európában. E' szavak mindent világosan kifejeznek. — A' Revue des deux Mondes igen fontos cikket közöl a' spanyol és keleti ügy jelen állásáról, annál fontosbbat, mivel irójának Thierst mondják. Ez irat Esparterot egészen középszerű férfinak jellemzi, ki csupán dicsvágynak él, 's egyébiránt, egészen titoknokától, a' föllengődi Linagetől, hagyja magát vezéreltetni. A' keleti ügyről lényegileg így nyilatkozik a' kérdéses cikik: „Palmerston, mennyire tehető, csakugyan szellyel tépte az angol-francia szövetséget, ámbár a' béke még fönáll. Anglia kereskedésit akarja Egyiptusban terjeszteni, és ezt M. Ali soha nem gátolta volna: de természetesen, hogy állandó fegyverzett angol gyarmatokat nem fog birtokában megszervezni, valamint Franciaország is kész inkább legyőresb harcokat küzdeni, mint Egyiptus angollá tételében meggyezni. A' libanoni lázongásban kívánt eszközt láttak a' nagy hatalmak M. Ali megbuktatására, és azonnal megalapíták a' botrányos szerződést, gondolván: majd kibékül ismét Franciaország, ha most kissé eláll is tőlünk. Igen, Franciaország csakugyan elállott a' négy hatalomtól, és a' ministerség már elkészíté a' kamra-összehívó rendeletet, azon esetre, ha a' legközelebbi körülmények csakugyan szükségessé teendik a' háborut. Ekkor aztán Franciaország megszentelteti majd zászlait az isten által, ki a' fleurusi és austerlitz zászlókat megáldá, és fegyvert ragadand a' polgárisulás szent ügye mellett, mert csak ezt gyűlöli a' négy hatalom Szajna és Nil folyamok partin. Igaz ügy mellett 's Franciaország kardjával ugyan ki ne reménylhetne győzelmet. Egyébiránt várjunk még. Készülünk mindenre, de csöndesen: ne sértsük meg az angol nemzetet, mert az még nem helyeslé minsterének tettét; de azon ministert sem szabad bántanunk, mert végre a' nemzet sérülne meg, mellyet képvisel, 's melly nem feledheti, hogy ő angol. Fegyverkezzünk, de várakozzunk. Európához nyugodt de rendületlen szilárdságu hangon így szólunk: ha bizonyos korlátok áttörtenek, úgy harcz, legkeményebb harcz leend: harcz, bármilly ministerség vezette is Franciaország ügyeit.“ A' National dicséri ugyan e' nyilatkozvány szellemét; de nem hiszi, hogy Thiers elég erővel bírjon e' fenyegetőzés végrehajtására. —

(Folytonos hadikészületek.) Sokan jóslgaták, hogy a' kormány hadkészületei a' juliusi ünnepek után azonnal megszűnendnek: de a' jóslatok nem valósultak, 's úgy látszik, ezuttal csakugyan komoly szándéka van a' kormánynak Franciaország böcsületét föntartani. A' hadminister ugyanis hat millió frankot rendelt ki 10ezer ló vásárlására, lószerszámra külön pedig 1,700,000 frankot, és a' hajóhad rövid idő múlva 25 sorhajóból és 24 nagy fregatból fog állani, nem is számítván a' sok kisebb hadihajót 's fegyveres gőzöst. —

Németország.

(Hens Ádám mesterember és követ) Weimar, jul. 19. Polgártársink választásának indítóokát, miszerint a' polgári érdek képviselőjeül nem mint eddigelé tisztviselőt, hanem mesterembert választottak, semmivel sem tüntetheti ki jobban, mint magának a' megválasztottnak szavaival, ki „a' zündülés magva multban és jelenben“ czimú iratában köv. szól a' nagy közönséghez: „Mint az ember gyakran a' legszentebbel bálványimádást üzött, úgy ma is a' dicső eszméket bálványnyá változtatja. Olly bálványnak keresztelték az „ész u r a s á g a t.“ Az eszme, tiszta emberi tekintetben nemes, mint a' keresztység vallásosban szent, csak hogy gyakorlatban sokszor mindkettőt bálványképpé alacsonyították. Mielőtt a' német statusokba országrendi alkotmányt vittek volna, azon panasz vala hallható, hogy a' kormány nem mindig van értesülve a' nép szükségiről, hogy fülébe panasz nem juthat, a' tisztviselők önkényének szabad keze van, hogy a' népnek, melly az ország terhit viseli, joga van képviselői által az ország költségét megvizsgálni, mert az idő nagykorúvá tette a' népet. De alig léptek az alkotmányok életbe, mindenfelől elötolakodtak a' nagykoru népgyámjai, 's mindenfelől ezen kiáltás hallatszott: „az ész n i n c s k é p v i s e l v e.“ Ha kérdjük, mit jelentsen a' panasz? rendszerint kitérő feleletet kapunk. Ha azon kifejezést a' szó tulajdon értelmében vesszük, akkor egyet tesz a' belátással, 's okossággal. Ezen tulajdonság megvan az élet minden viszonyában, meg főleg azon osztályban mellyhez valaki tartozik. De hogy itt nem illyesféle ész, hanem a' tudományos ész értik, elvégre is kitétzik. Most azon kérdés támad: mi az a' tudományos ész vagy

inkább mik annak személyviselője? Talán a tudományos intézetek? Hagyján! arra nem szükség az egyetemes országgyűlés. Vagy az ész ezen képviselő urai személyes érdekének, kik a nép század részit alig teszik, illy künö képviselésre van szükségök? A tisztviselői kar és jelöltjeinek, képviseltetése olly szükséges a nép és kormány ellenében? Bizonyosan nem! De hát mit akar az a tudományos ész tulajdonképen képviselni? Mit mást, mint a kiskoru népet képviselni; hisz a nép nem tudja, mi baja s mi kell neki; azért őt a tudományos észnek kell képviselni. És így világos a nép úgy nevezett barátinak szándéka, kik a népet a helyett hogy emelnék, le akarják buktatni. A tudományos észnek mindenütt méltó helye van. Az uralkodó mellé állván az tartja az ország kormányát; törvényszéken az mondja a részrehajlatlan ítéletet; az vezérli a rendőrséget; az tanít az egyházban s iskolában, az örökdió a polgár élete s egészsége fölött; az ótalmazza törvényszék előtt a vádló jogát s az védi a vádlottat igaztalanság ellen. És ezen ész helyett, melly mindent igazgat, vezérrel és rendel, az életre való észnek kell az életet képviselnie, nehogy a nép jó szándéku, de gyakran romlászó elméletek labdája legyen. Országgyűlésnek a társaság minden elemiből kell alkotottnak lennie; azért nem nélkülözheti a tudományosan mivelt férfiakat; de az a gyűlés, melly egészen, vagy jobbadán tudósakból állna, épen olly kevésé felelne meg a czélnak, mint a melly pusztán földmivelőkből vagy mesteremberekből volna szerkesztve. Az egészséges emberi ész ezen szavai tanúsítják Hens Ádám politikai nagykorúságát, és igazolják polgártársai választását. Olly mesterember, kinek illy alapos nézete van alkotmányról, bizonyosan megfelelő polgártársai becses bizodalmanak, és mi a legbiztosb reményt tápláljuk keblünkben, hogy ügyesség, jellemzilárdság, körültekintés, mély belátás és okos kitérés által eleget tevén a benne vetett várakozásnak, meghazudtolja azokat, kik benne csak népizgatót akarnak s szeretnek látni. —

Hannovera, jul. 22. Tegnap délután sok előkelő polgár a lövész-házhoz gyűlt össze lakomára; mellyben Rumann városkormányzó is részt vön, kinek tiszteletére lakomát adni nem engede a kormány. A lövész-ház fogadása rendőri felszólításra kinyilatkozta, hogy a polgárok semmi más czélbul, hanem csak lakomára gyűlnek a lövész-házhoz, s azon kérdésre: ott lesz é Rumann, azt felel: ott lesz ugyan, de csak úgy mint más vendég. A fogadónak minden jelentős ábrázolatot, felvirágozást, zenét s a t. eltiltának, és hogy e parancs teljesítve legyen a rendőrség gondoskodék róla. A fogadó körül hébekorban katonaság is surrant el.

Berlin, jul. 27. A király két nagybecsű kéziratot, t. i. Goethe sajátkezűleg írt Egmontjával, és Herderével ajándékozta meg könyvtárakat, melly ezenkül több kínai, mandsu-tungusi könyvvel s kéziratokkal gyarapodott. — A király, mint beszélik, Lenné kertigazgatót magához hivata, és kérdé: volt é már Dessauban? midőn erre igennel felelt, a király azt mondá: „azon ország ollyan mint egy kert, de uralkodói gondossága mesterséggel tette azzá; az én országom sokkal nagyobb, mintsem azt lehessen vele tenni, de Berlin és Potsdam vidékét olly kertté kívánám alakíttatni. Reményem, hogy 20 évig még uralkodom, azon idő alatt lendíthetni valamit. Megbizom hát Önt: készítsen é végre tervet.“ Ha Pest környékén is komolyan fognának a futóhomok megállításhoz, milly kertté nem lehetne azt varázsolni!

Bonn, aug. 1. Arndt tanítót harsogó örömszajjal s éljennel fogadák első leczkéjekor. Kevés nappal ezelőtt Arndt köv. tartalmu jelentést ragasztatott ki: „Néhány diák kívánságára, kik ez öszön Bonnt elhagyandják stólem szóbeli emléket kívánnak elvinni, ezen iskolai félévben hetenkint egy órát fogok adni a nép-és országtanbul.“ Arndt először nagyon kis teremet választott tanítási helyül, nem gondolá szerénysége hogy olly igen sok hallgató a leend. A tanítást négy órakor kezdte volna, de már háromkor igen sok ember összegyűlt és türelmetlen várta a négy órát. Az végre eljött, és a terem mellyben 300 — 400 ember fért fuladásig megtelt. Midőn Arndt belépett hangos örömszajjal s tartós éljennel fogadtatott, melly a nemest nagyon megindítá. Magának kellett volna Önnök látni a hazai érzelmű ösz költő kedves, megnyerő, életteli arcját, s a megindulás miatt könnytül ragyogó szemét, magának hallani a tiszta szilárd hangot, mellyen beszélt, melly szívhez inkább mint fohoz szólt. „Önök jó módot választottak, ugymond, hogy az örömben még inkább elkábítsanak. Vegyék gondolóra Önök, hogy én 20 év alatt elszoktam a közhelyen beszéléstül, és csaknem készületlen lepek Önök előtt fel. A mit mi akarunk tenni, az csak lelki mulatás, gyakorlás és gerjesztés; nem vagyok olly elbizott hogy tanítani akarnék, csak gondolatokat keltek Önökben, és azokat Önök tovább fonandják. Ha nemes, szellemű lélek, ha az előadás szabadelmű, történeti szemléltetése, és kedélyes szeretetreméltósága fölindítják és szellemileg építik a tanuló ifjúságot, úgy Arndt mindenk felett az ifjúság embere. A ki hallja megszereti őt az olly szerénnyt, olly komolyt, és az öszgalamb hajalatt olly fiatal lelküt. Tanítás végeztével szinte hangos éljen követé a derék férfit. —

Hannover, jul. 31. Nálunk minden arrul beszél, hogy néhány polgárnál zendülési felszólításokat találtak. Sokan ezt rendőri fogásnak veszik, miáltal az ugy gondolkozók ki akarják tudni; de a dolog aligha úgy áll. Sajnálhatni nem annyira a felelőssé lett néhány polgárt, mint az alap törvényi ellenzést, mivel e dolgot bizonyosan arra használandják, hogy „a sötétben orozkodó jog ellenségivel“ összeköttetésbe hozzák. Most midőn Németország szeme a porosz királyon függ, ki helyesebben s illőbben tudja felfogni a zendülési rémeket, most kétszeres csapás, ha olly eszelős ábrándok a biztató reményt meghiusítják. — Két napszámot elfogtak, mivel náluk egy magas állású személy ellen gunyirást találtak, és felszólítást a néphez, mellyben az joga megörzésire intetik. —

Törökország.

Konstantinápoly, jul. 13. Khosrev b. a letétett nagyvezér fölségsértésről vádatotott, s ezért a szultán parancsára elfogatott. Mint beszélék Khosrev egyetértésben volt az elégületlen albániakkal, bosnyákokkal és több háborgó basával, s czéljok az eddigi üdvös javításokat megsemmíteni, vagy azok létesítését, mennyire csak lehet, nehezíteni. E végbül Konstantinápolyban zendülést akartak támasztani, a szultánt székiből levetni, s helyébe 10 éves öcsését Abdulazizt tenni. Ki ítélheti meg, mennyire alapos ezen vád? Azonban Khosrevet sok érdemiért nem fogták pörbe, hanem gözhajón csak Rodostóba szállíták, honnan Demotika nevű várba vivék, s a vén Khosrev ott élendi le élte hátralevő napjait. — Ponsonby folyvást sürgeti a portát, hogy indítson 20 ezer főnyi sereget Szyria felé, s vízi erejét egyesítse az angol hajóhaddal, azonban ezt a porta a többi hatalom tanácsára folyvást idegen elfogadni. De annyit még is tett, hogy a török hadsereg Ázsiába indult. Rövid időn nagy dolog történik. — A fővárosban albániai katonaság örökdió, már néhány osztály megérkezett, s minthogy jó fenytéket tart, nem rettegnek többé olly igen az albániai katonák rakonzatlanságatul. A fővárosban 15 — 18 ezer albániai teend szolgálatot. —

Konstantinápoly jul. 15. A dolog Szyriában M. Alira nézve mindig fenyegetőbb alakot ölt, és az egyiptusi csapatok csak aligalig tudják fékezni a nagyobb városokban a lázadás kiütését. A Saidehben, Beirutban, Napulus és Tarablusban történt sok kivégzés koránsem csöndesíté le a szyreket, sőt inkább véres boszura gyulasztá az elégületleneket, kikbe az európai segítség reménye bámulatos állhatatosságot önte. A szökés naponkint növekszik az egyiptusi seregben; a tengeren most érkezett 15 ezer főnyi seregnek és a török hajók őrségének körülbelül egy harmada szökőfélben van. Ugy látszik M. Ali órája ütött, és csillaga tünedez. Azért nem csudálhatni hogy Sami bey nagyobb engedékenységre kapott utasítást, de a török minister semmibe sem akar bocsátkozni a hatalmak meggyezése nélkül. — A török hajóhad legénységé Szyriába történt szállittatásakor felázadt, és csak azzal tudák lecsendesíteni, hogy szabad rablást ígérnek a hegységben, és hogy a szultán maga is parancsolá e táborozást a hitetlenek ellen; de mind e mellett is a törökök és albániaiak panaszkodnak, hogy minden nehézséves helyre csak őket allítják, az egyiptusiakat pedig kímélik. — Az elégületlenek érzésként találtak s most már van golyót miből önteni. — Utazók mondása szerint Beshir emir lakát körül fogák az elégületlenek, és felszólíták: hogy vagy a fegyvert adja ki s maradjon pártatlan, vagy álljon hozzájuk és szakítson az egyiptusiakkal, s ha egyiket sem akarja, takarodjék ki a hegyek közül. Az emir öt napi időt kért gondolkozásra. Az emir inog, s e dolog nagy következt huzhat maga után.

Cochelet eszközzésre az alkirály elégtételt adott a beiruti franciaconsulnak, s Mahmud beynek köv. parancsot küldött: „E sürgöny vételekor nyomon fölkeresteted azokat, kik a francziák ellen vétettek. Szabályszerű nyomozást teszesz, s az embereket fogságban tartandod. Mivel isten segedelmével a lázadók csakhamar megtöretnek, én nem sokára Szyriába megyek, és a bünösökre kimondom az ítéletet. Mihelyt a francia consul kitézi a lobogót, azonnal 21 álgylövessel üdvözeld. E parancsot jul. 4kén indíták Beirutba. — A maroniták zendülése vallásos színt ölt; zászlóikra keresztet tőnek; pénzök olly nagy bőségben van, hogy szökevények nyeresére is használják. — Az albániaiak kegyetlenségiről naponkint hangosabban panaszkodnak; rablanak, gyújtogatnak, gyilkolnak s a hatóságok magok is reszketnek előttük. — Ali Arabiát egészen oda hagyta, s csapatit onnan Szyriába szállította, s jelenleg szyriai seregszáma 88 ezerre megy. Mihelyt a keletindiai társaság meghallotta Ali odahagyó szándokát, az Eufratesen két kis hadi hajót küldött Dsiddahba az európaiak ótalma; Mokhaban szinte van két angol korvett. Egyébiránt olly kevés emberök s hajóik van az angoloknak a vörös tengeren, hogy Ali ezen léptibül nem huzhatnak ollyan hasznot, minót lehetne.

Oroszország.

(Czári parancs a katonaaállítás ügyében.) Pétervár, jul. 25. Az ujonczállítást illető czári parancs előszava köv. hangzik: „Mintán mi kedves jobbágyaink jóléte iránti szakadatlan gondoskodásunknál fogva, a közönséges ujonczállítás helyett a részenkint hoztuk szokásba, akkor azok könnyebbsége tekintetibül a katonaszedést végső szükség esetire szorítottuk; ennek következtiben azonban hadseregünk nagyon megfogyott, így azon tartományokból, mellyeken most a sor van, sokkal többet kellene szedni. Mind ezt gondolóra vevén, hogy azon tartományok aránytalan ne terheltessenek, jónak láttuk ezattal kivételkép az egész birodalomban közönséges katonaszedést parancsolni, miáltal a egész kiégészíthetessék, és jövendőben ismét a részenkint ujonczozás folytatathassék. — Ambrosevits Onufrius, ezelőtt a sandomiri biztosság titoknok, politikai vétségért elfogatott, de tömlöczébül szerencsésen megszökött fiát Szilárdot (Konstantint) fogva Varsóba vitte, és az illető hatóság kezibe adta. Mivel a kemény apának minden pénze elfogyott az utban, folyamodott a tárnoki választmányhoz: előlegeznének neki évdijábul, melly 750 ft, 50 ftot. A tárnoki választmány nyomon bejelenté az igazgató tanácsnak, melly az érzéketlen apát 1000 ftal ajándékozta meg. A czár nemcsak helybenhagyá ezen tettet, hanem még ezer ftot tön hozzá, és ezenfelül Ambrosevits Szilárd tanuló atyja dicséretes cselekedeteért (?) minden büntetés alul fölmentette. —

Pénzkelet: Bécs aug. 11kén; 5petes statuskötelezvény: 104 fr., 4petes: 99 fr., 3petes 79 fr., 1839iki 250 frtos kölesön 302½ fr., Bankrészvény darabja 1605½ fr.